

Motion (V) – En äldrevänlig region

En region som underlättar våra äldre länsinvånares liv och hälsa är en region som är bra för alla att leva i. Region Gävleborg kan göra mycket för äldre genom egna verksamheter och i samarbete med andra som till exempel länets kommuner och civilsamhället.

Regionens verksamheter kan underlätta äldres liv på många sätt. Till exempel hålla avgifter nere så att det går att delta i kulturaktiviteter, tillhandahålla föreningsbidrag så att äldre kan delta i föreningslivet, hålla biljettpriser nere i kollektivtrafiken och även kostnader för servicefordon så att äldre till en billig peng kan ta sig ut i samhället. Att arbeta för att minska ofrivillig ensamhet är viktigt liksom att underlätta kontaktvägar och tillgänglighet.

Öka tillgängligheten till kulturlivet

Tillgängligheten till kulturverksamheter bör underlättas för äldre. Regionen bör kunna tillhandahålla biljetter till ett rabatterat pris, exempelvis till Gävle symfoniorkester och Folkteatern Gävleborg. Regionen bör även införa ett antal biljetter per arrangemang till utlåning via de kommunala biblioteken.

Regionen skulle i samarbete med Folkteatern Gävleborg och Gävle symfoniorkester kunna erbjuda kommunernas äldreboenden och olika typer av träffpunkter för äldre i länet att komma och ge mindre föreställningar på plats. Regionen bör utifrån det tillföra resurser och kontakta länets kommuner om ett samarbete. Stråkkvartett, blåsinstrument, teaterföreställning, poesi och sång har vi mycket av som vi skulle kunna erbjuda länets äldre. Även folkhögskolornas estetiska linjer skulle kunna bidra med kulturupplevelser för äldre.

Att kunna åka kollektivt är ofta ett bra sätt att ta sig fram. Att slippa ta bilen när man ska ut kan underlätta livet. Vi menar att personer som använder rollator eller rullstol ska slippa lösa biljett i kollektivtrafiken så länge som man måste gå på bussen fram. Det ska även finnas tydligt markerade platser för rollator och rullstol. Pensionärer i länet ska erbjudas möjlighet att åka kollektivt på samma sätt som i Gävle kommun där de får åka för rabatterat pris under lågtrafik.

Hjälpmedel

Att kunna klara sig själv och bibehålla sina förmågor är viktigt på många sätt, inte minst för det fysiska och psykiska välbefinnandet och de förebyggande insatserna

viktiga. Vi menar att tillgången till hjälpmedel måste göras mer tillgänglig, med lägre kostnad för individen. Inte minst gäller det rollatorer som är viktiga för många äldre.

En rollator har stor betydelse för den enskildes trygghet, både fysiskt och psykiskt och fallrisken minskar. Vi menar att Region Gävleborg bör tillhandahålla rollatorer för personer som är 80 år eller äldre och att de bör lånas ut avgiftsfritt.

Inför telefontider utan knappval för äldre

Telefonkontakt med knappval kan bli ett stort hinder för många när de ska söka vård och de väljer kanske därför att helt avstå från att kontakta vården. Det kan vara svårt att höra vad som sägs, att minnas vad som har sagts eller att det kan vara svårt att koncentrera sig på de olika uppgifterna som lämnas och det kan finnas svårigheter att knappa in rätt val i telefonen.

Tillgängligheten till vården måste öka - främst för äldre multisjuka, men även andra som tycker att det är krångligt att ringa till vården med alla knappval som måste göras för att boka en läkartid eller provtagning.

Det är viktigt att öka tillgängligheten och de äldres trygghet när de behöver ta kontakt med vården så att de vet att de får prata med någon direkt i andra änden av linjen och inte möts av inspelad information och olika knappval.

Region Gävleborg behöver förbättra tillgängligheten till hälsocentralerna och därför tycker vi i Vänsterpartiet att primärvården bör införa direktnummer utan knappval och telefontider varje dag, när hälsocentralen har öppet.

Inrätta äldremottagningar i primärvården

Vänsterpartiet menar att det behöver inrättas särskilda äldremottagningar för att se till att patientens sammansatta behov hamnar i centrum. Vi vill förbättra kontinuiteten, samordningen av vård och omsorg, tryggheten och tillgängligheten. Målgruppen är patienter 75 år och äldre med stora vårdbehov eller patienter som riskerar att få stora vårdbehov. Särskilda äldremottagningar i primärvården ger goda resultat såsom förbättrad kontinuitet och samordning och ökad trygghet för målgruppen samt undvikbar vårdkonsumtion. Sjukhusinläggningarna minskar vilket i sig ger bättre livskvalitet för den äldre och minskar trycket på sjukhusen.

På äldremottagningarna rings särskilt oroliga patienter upp av personalen vilket leder till att antalet telefonsamtal till hälsocentralen minskar. Detta ökar inte bara tryggheten för patienten, det minskar även personalens arbetsbelastning. Vårdpersonalen gör även hembesök vilket kan leda till att de äldres svårigheter i hemmet uppmärksammas lättare och de kan därför bli aktuella för att beviljas hemtjänst.

Snabbspår på akuten för äldre med stora behov

På akutmottagningar är det ofta långa väntetider. Många blir de timmar som äldre patienter måste vänta på hjälp och insatser. Personer som är över 80 år har ofta en längre väntetid än övriga patienter, har undersökningar visat. Äldre patienter, speciellt de över 80 år, kan vara sköra och fara illa av att vistas länge på en akutmottagning. Därför behöver akutsjukhusen korta väntetider för de äldre. På fler och fler sjukhus införs så kallade snabbspår.

. På landets akutmottagningar blir det ofta mycket att göra och när det blir mycket att göra är det lätt att glömma bort den här patientgruppen. De är inte så vana att kräva det de egentligen behöver och pratar inte alltid för sig. Enkla saker som att ge dryck, hjälpa dem att vända sig om på britsen/sängen eller ställa frågor om hur det är – sådant tappas lätt bort när det är stressigt med mycket att göra.

När funktionen snabbspår finns så görs en första notering redan vid inskrivningen på akutmottagningen, om att patienten är över 80 år. Därefter prioriteras patienten snabbare och med hjälp av en geriatrisk riskprofil avgörs om patienten har behov av att gå vidare till snabbspår eller inte.

En person med stort omvårdnadsbehov kan behöva tillsyn en gång i halvtimmen, medan en med ett litet omvårdnadsbehov kan behöva tillsyn varannan timme. Helt pigga patienter utan omvårdnadsbehov kategoriseras som vanliga patienter. Utöver omvårdnads bedömningen tas rutinprov på de här patienterna före läkarordination, så att de förhoppningsvis är klara innan läkaren kommer. De får också gå före i kön till att träffa läkare, förbi patienter som har ungefär samma allvarlighetsgrad i det de söker för, men som är yngre. Och vårdavdelningarna försöker hämta de här patienterna från akuten lite snabbare än andra patienter.

Telemedicin - adekvat bedömning i hemmet

Vi är ett län med stora avstånd, särskilt i de norra delarna av länet, och här lever många äldre som ofta har stora vårdbehov. Samtidigt är det stor brist på distriktssköterskor och allmänspecialister i primärvården. Hyrberoendet av läkare är omfattande och arbetet med samordnad och personcentrerad vård går trögt. Vi behöver hitta nya arbetssätt för att möta behoven och lösa problem som finns.

Resan till hälsocentralen eller till specialistvården kan vara väldigt påfrestande och kan försämra såväl hälso- som allmäntillståndet för en äldre sjuk patient. Ofta kan ett vårdbesök, inklusive resor, ta en hel dag i anspråk.

Det finns teknik som skulle innebära att resan till hälsocentralen inte skulle behöva göras. Nya arbetssätt och ny teknik kan dessutom göra att det blir lättare att rekrytera vårdpersonal, att vården effektiviseras och att vården samordnas för patienten och därigenom skapa bättre kvalitet och resultat.

Genom att använda telemedicin, utrustning för monitorering och mobila vårdenheter i de delar av regionen där avstånden är som störst och/eller där logistiken är särskilt problematisk ökar tillgängligheten till vården för de äldre

patienterna. Förutom att det förbättrar tryggheten och livskvalitén för de patienter som berörs så möjliggörs även en utveckling av nya arbetssätt för ansvarig vårdpersonal som dessutom får utökat ansvar och större patientkännedom, vilket troligen ökar patientsäkerheten.

Utifrån ovanstående yrkar vi:

1. att kultur- och kompetensförvaltningen får i uppdrag att i samarbete med länets kommuner och folkhögskolor undersöka möjligheter och intresse för olika aktiviteter och utifrån det genomföra kulturaktiviteter för äldre
2. att tillsammans med länets kommuner inleda ett arbete för att kunna erbjuda ett visst antal biljetter avgiftsfritt till pensionärer, via biblioteken eller på annat sätt, vid evenemang som regionen arrangerar eller är med och finansierar
3. att hållbarhetsförvaltningen får i uppdrag att i samarbete med länets kommuner undersöka intresset för avgiftsfri kollektivtrafik för pensionärer alternativt att till en låg månatlig kostnad erbjuda och införa biljett till kollektivtrafiken under lågtrafik
4. att äldre med rollator eller rullstol får åka avgiftsfritt i kollektivtrafiken så länge biljett måste visas framme hos chauffören
5. att gratis lånerollatorer för 80 år och äldre införs
6. att telefontider utan knappval för äldre i vården införs
7. att äldremottagningar i primärvården införs
8. att snabbspår för äldre på regionens akutmottagningar införs
9. att telemedicin och mobila vårdenheter införs i de delar av regionen där avstånden är som störst, där logistiken är särskilt problematisk

Gävle 250602

Ulla Andersson

Kristina Sjöström

Alf Norberg

Yvonne Oscarsson

Petra Modeé

Lars-Göran Langeborg

Vänsterpartiet
